De lichamen van de Epigonen zijn autonome dingen. In elk geval lijken ze geen gerichte wil te hebben. En communicatie op het toneel? Dat is een notie van de vorige eeuw, mijnheer. En de zon schijnt altijd op de Epigonenwereld. Met de intensiteit van een theaterspot. Of beter, met de intensiteit van de lampen in een operatiekamer. De voorstellingen tonen uitdrukkelijk nadrukkelijk verborgen plekken en ingewanden aan het publiek. De surrealisten noemden het een poging om het onderbewuste uit te beelden. Hier lijkt het, iets algemener, een poging angsten en nachthengsten zelf te construeren om ze niet te moeten ondergaan.

Reeds Gewond

Het eerste produkt van de groep heette *Reeds gewond en het is niet eens oorlog.* Een tiental fragmenten, zonder onderling logische structuur, spelen zich af in een decor dat tegelijk oerwoud, stad, station, concentratiekamp kan zijn. Minimale stukjes tekst, brokjes bewegingen, flarden muziek creëren obsederende en bedreigende patronen die elke individuele actie doen oplossen in de omgeving, of die nu het decor, een steeds herhaalde beweging of een muzikale structuur is. Alle elementen die de eigenheid van het Epigonentheater ZLV zouden uitmaken waren reeds in deze produktie aanwezig: reeksen associatieve beelden (i.p.v. een verhaal), repetitieve opbouw van scènes, fragmentaire structuur, life-muziek, door de spelers uitgevoerd, het uitpuren van minimale en vaak banale handelingen, tekst als auditief en niet als communicatief gegeven. Ondanks de drempelfouten was *Reeds gewond en het is niet eens oorlog* toen (1980) een revelatie voor velen in Vlaanderen.

De Demonstratie (1983) was het tweede produkt van de groep. De voorstelling speelde simultaan in een aantal op elkaar gestapelde houten containers. Ook hier kleine scènetjes die voortdurend herhaald werden. Het totale beeld was een soort Dalischilderij: uit een groot lichaam zijn een paar schuifjes getrokken waar bij nader toezien alleen maar smurrie in zit. De morbiede sfeer werd echter kunstig doorbroken door personages die boven en buiten het containerlichaam opereerden. Zij slaagden erin de dodelijke statigheid van het ene beeld open te breken met een aantal slimme practical jokes. *De Demonstratie* werd zo een plezierig levend schilderij.

De Struiskogel

In tegenstelling tot de twee vorige produkties is er in *De Struiskogel* (1983) een vage chronologische lijn aanwezig, waardoor een verhaalstructuur geconstrueerd kan worden.

Er wordt een feest, een banket gegeven. Twee paren maken zich klaar, ontmoeten elkaar, dansen, praten, lachen, vrijen, worden dronken, eten. Het thema waarrond dit alles draait is Macht. Macht van de man over de vrouw, van de vrouw over de man, van het paar over het individu, van de gasten over de gastheer, van de fotograaf over het gefotografeerde, van de televisie over de kijker, van de eter over het voedsel. En van de slachter over de kip. Want naast, door en onder dit verhaaltje loopt, als een rode draad, een andere gebeurtenis: het slachten, pluimen, klaarmaken, braden, opdienen en verorberen van een kip. Deze handeling begeleidt, als een basso continuo, de hele voorstelling. Het is het meest vernieuwende en meteen ook het meest interessante van deze produktie. Vernieuwend in zijn duidelijk en permanent motief-aspect en in de a-theatrale manier waarop het uitgevoerd wordt, nl. als een reële taak die haar ritme en spanning krijgt door de moeilijkheidsgraad van de handeling (slachten, pluimen, braden). Interessant is de wijze waarop dit in de voorstelling is geïntegreerd als een onnadrukkelijk, maar constant 'leitmotiv' en zo het thema extra dimensie geeft.

In het eerste deel, terwijl de paren zich klaarmaken, ziet men op de achtergrond iemand een levende kip slachten en schoonmaken; in het tweede deel, terwijl het feest aan de gang is, staat de kip opzij van het speelvlak te braden; in het spel van de acteurs duiken voortdurend verwijzingen op naar dit 'kippenmotief' (b.v. het fladderen met de armen als een driftige kip of een bronstige haan); in een laatste beeld ziet men een nieuwe levende kip de restanten van haar soortgenote oppeuzelen. De cirkel is gesloten, de parallel komt cynisch en onverbiddelijk op je af. Dit getuigt van vindingrijkheid en theaterfeeling.

Dat kan helaas niet altijd van de andere elementen in *De Struiskogel* beweerd worden. Beelden, emoties en handelingen worden op een repetitieve en fragmentaire manier getoond, maar de associaties of gevoelens die opgeroepen worden zijn ofwel bekend vanwege al gezien ofwel vervelend vanwege slechte ritmische opbouw. Vaak duren scènes net te lang om hun kracht te behouden en net te kort om mogelijkerwijze toegang te geven tot nieuwe associaties. En dat is jammer want sommige flitsen in de voorstelling bewijzen anderzijds dat deze manier van theatermaken boeiend is en rijk aan mogelijkheden. Ik denk b.v. aan een scène waarin twee vrouwen als kemphanen tegenover elkaar bewegen of aan een steeds herhalende beweging waarin mannen vrouwen pijnigen en de vrouwen deze beweging blijven doen ook al hebben de mannen zich na een tijd verwijderd.
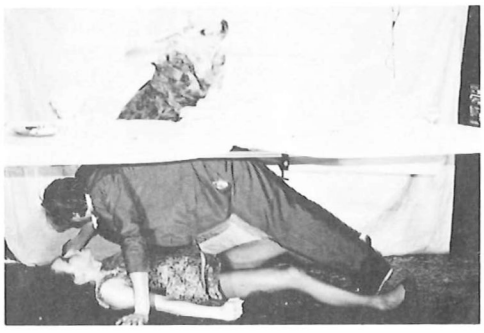
De Struiskogel (Epigonentheater) Foto Ghislain Belmans